

Asia: VN/6290/2025

Turvallisuutta ja uutta talouskasvua tietoverkoista -hanke (TUUTTI-hanke)

Kysymykset

Mitkä teknologiset, taloudelliset, geopoliittiset ja muut yhteiskunnalliset muutokset ovat keskeisimpiä viestintäverkkojen kehityksen kannalta seuraavan kymmenen vuoden aikana?

Jatkuvasti kasvava tietoliikennekapasiteetin ja laskentatehon tarve nostaa vaatimustasoa tietoliikenteen kyvykkyyksissä. Yhteiskunnan riippuvuus tietoliikennekyvykkyyksistä ja niiden edellyttämistä investoinneista kasvaa entisestään. On kriittistä, että Suomi pysyy kärjessä uuden teknologian osaamisessa, investoinneissa ja käyttöönotossa. Teknologiaperiaatteen mukaisesti viranomaisen roolin tulisi olla tässä mahdollistaja ja kilpailun edistäjä, ei teknologisten valintojen tekijä.

Uudet teknologiat, kuten tekoäly ja 6G, tulevat vaatimaan uutta infrastruktuuria ja runsaasti energiaa. Nämä investoinnit ovat luonteeltaan hyvin merkittäviä ja pitkäikäisiä, joten on tärkeää, että regulaatio on ennakoitavaa. Tekoälyn ja 6G:n osalta infrastruktuuri on kriittinen mahdollistaja uudelle, korkean jalotusarvon tietoteollisuuden kehittämiselle.

Maailmanpoliittisen tilanteen kehittymistä seuraavan kymmenen vuoden aikana on vaikeaa ennakoida. Siksi on tärkeää varmistaa tulevinakin vuosina viestintäverkkojen tietoturva ja toimivuus kaikissa olosuhteissa.

Mitkä konkreettisia tarpeita ja teemoja tulisi tarkastella entistä turvallisempien ja talouskasvua luovien viestintäverkkojen ja teknologian kehittämiseksi?

Mobiilidataliikenteen kasvun seurauksena tietoliikemastojen määrä tulee kasvamaan – tässä on olennaista, että investointi ja infrastruktuuri hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti jakamalla sitä toimijoiden kesken. Näin varmistetaan, että investointirahaa on käytössä myös palveluiden kehittämiseen. Tietoliikennemastojen yhteiskäyttö toimii Suomen markkinalla hyvin.

Kaikille teleyrityksille ja niiden investointikyvyille kriittistä on viranomaisen toiminnan ja päätösten hyvä ennakoitavuus ja ennustettavuus. Esimerkiksi verkkotoimilupien jatkaminen on hyvä valmistella avoimesti ja hyvissä ajoin, jotta teleyritysten toimintaedellytykset säilyvät sujuvina. Samasta syystä toimilupien voimassaolo tulisi asettaa riittävän pitkäksi ja aina vähintään 10 vuodeksi. Päätösten ennustettavuus kannustaa myös viestintäverkkojen jatkuvaan kehittämiseen.

Geopoliittisen tilanteen muutoksen takia on erityisen tärkeää, että poikkeustilanteissa on käytössä resilientti tapa viestiä asioita jokaiselle kansalaiselle. Valtakunnallinen broadcast-verkko on varmennetun tietoliikenteen ja sähkönsyötön avulla luotettava jakelutie paitsi normaalioloissa, täysin kriittinen viestinnän ydin pitkäkestoissa kriiseissä. Uusi teknologia, kuten 5G broadcast, on tarpeen täydentämään vaaratiedottamisen kattavuutta. Tärkeää on monikanavainen tiedotus, joka on toimintavarma myös pitkäkestoissa poikkeustilanteissa.

Mitä kehityksen esteitä, riskejä tai uhkia Suomessa ja Euroopassa on uusien digitalisaatioon nojaavien käyttökohteiden, liiketoiminnan ja sektoreiden kehitykselle sekä näitä tukevien investointien ja innovaatioiden syntymiselle?

Digitaalisen infrastruktuurin investoinnit ovat luonteeltaan pitkäkestoisia investointeja. Regulaation ja kustannustason, esim. verotus, ennakoitavuus ovat kriittisiä, jotta Suomi on kilpailukykyinen investointien kohde myös tulevaisuudessa.

Viranomaispäätösten nopeus, ennakoitavuus, objektiivisuus ja kohtuullisuus ovat tärkeitä liiketoiminnan sujuvuuden kannalta. Ne ovat tärkeitä myös sijoittajamyönteisen ympäristön luomiseksi.

Teleyrityksiä koskevaa ennakkosääntelyä on aika purkaa 20 vuoden jälkeen. Markkina on kilpailtu, eikä sääntelyn edellytyksiä ole enää kaikilta osin olemassa.

Ehdotettu yhden luukun periaate lupa-asioissa ja korkeintaan neljän kuukauden käsittelyaika ovat hyviä uudistuksia. Lisäksi on tärkeää varmistaa, että kuntien ja kaupunkien maanvuokrissa käyttämät hinnat ja sopimusehdot ovat kohtuullisia.

Mitkä asiat vaikuttavat siihen, että Suomi on tulevaisuudessakin edistyksellinen maa turvallisten ja luotettavien viestintäverkkojen ja -teknologioiden käytössä?

Markkinaehtoisuus on ollut avain Suomen edelläkävijyyteen luotettavien tietoliikenneyhteysien ja -verkkojen tarjoajana. On tärkeää, että tämä jatkuu ja parhaiden ratkaisujen annetaan voittaa

markkinalla. Yhtä lailla merkityksellistä on ennakoitava ja pitkäjänteinen regulaatio. Tähän kuuluvat myös taajuuspäätökset, joilla voidaan varmistaa, että palvelut ovat saatavilla kansalaisille kaikkialla helposti, luotettavasti, kustannus- ja energiatehokkaasti.

Tuominen Sanna
Digita Oy